

זיהוי פדגוגיות הוראה-למידה ב-MOOC (פוסטר)

ענת כהן

אוניברסיטת תל אביב

Author2@address.ac.il

סמדר יונה

אוניברסיטת תל אביב

Author1@address.ac.il

Identification of Teaching-Learning Pedagogies on MOOC (Poster)

Smadar Yona

Tel Aviv University

Anat Cohen

Tel Aviv University

Abstract

The aim of this study was to examine the pedagogical aspects of MOOCs, Massive Open Online Courses, and their influence on the learning and teaching processes. These aspects were examined by a case study methodology. Data was collected by observation tool and analyzed using a mapping page. The data were categorized with criteria that examine the ways in which the lecturer chose to display the contents of the course and the ways which he encouraged to use them, the types of the learners' activities including the academic discourse and its meaning to the learning process. The findings show that even though it seems that the teaching staff did not use new teaching methods, an interesting dialogic learning, creating new knowledge in a process of critical thinking, inquisitive and creative was observed on forums, blogs and Facebook groups. Critical conclusions might be drawn regarding harnessing social environment to students learning.

Keywords: distance learning, collaborative learning, MOOC.

תקציר

תופעת ה-MOOCs (Massive Open Online Courses) הפכה לנושא מרכזי בשיח האקדמי והציבורי. חוקרים רבים מזהים ב-MOOC, הזדמנות ל-Connectivism, ללמידה ולהבניית ידע בתוך קהילה לומדת (De Waard & Kiyan, 2010; Siemens, 2013; Cormier, & Siemens, 2010; Kop & Hill, 2008), ואילו אחרים מעבירים ביקורת (Aguaded-Gómez, 2013), תוך שאילת שאלות מהיבטים חברתיים, כלכליים ופדגוגיים (Didderen & Verjans, 2012).

המחקר הנוכחי מתמקד בחקר מקרה של MOOC, שהוצע במסגרת Coursera במטרה לבחון את ההיבטים הפדגוגיים בקורס מסוג זה, את תהליכי ההוראה הלמידה ואווירת הלמידה. על כן, שאלות המחקר הן: א. מהן הדרכים בהן בחר המרצה להציג את יחידות התוכן? ב. מהם סוגי הפעילויות הלימודיות בהן עוסק הלומד? ג. היכן מתקיים השיח הלימודי והאם הוא משמעותי לתהליך הלמידה? במתודולוגית חקר מקרה נבחנו היבטים אלו באמצעות תצפית על דרך הצגת חומרי הלימוד באתר הקורס ופעילות הלומדים. הנתונים נאספו ונותחו באמצעות דף מיפוי תצפיות (תצפיות על דפי האתר), שנבנה על בסיס נייר העמדה של פורקוש-ברוך (2011). הנתונים מוינו לקריטריונים הבוחנים את הדרכים בהן בחר המרצה להציג את תכני הקורס ואת האופן בו עודד לעשות בהם שימוש, את הפעילויות בהן עסק לומד, את השיח הלימודי ומשמעותו לתהליך הלמידה.

ארגון היחידות והמטלות בקורס היה ברובו המכריע לינארי. חומרי הלמידה אורגנו על פי שבועות, וכללו ווידאו של הרצאות קצרות מלוות במבדקי ידע עם משוב מידי או תקופתי, תמלול שיעורי הוידאו, מצגות, פורום ייעודי לנושא ועוד. סוגי הפעילויות היו צפייה בסרטוני הוידאו תוך מענה לשאלות במהלך הצפייה, שיח בקבוצות דיון וביצוע מטלות (מבדקים תלת שבועיים ובחינה סופית). הלומדים השתמשו בפורומים ובבלוגים אישיים לכתבת דעותיהם, תובנותיהם ללא הפנייה מפורשת ומחייבת של המרצה לעשות כן. נראה כי דרך ההוראה ואופי הלומדים השפיעו על התנהגות הלומדים ועודדה אותם לפנות לפורומים ולדון בנושאים הנלמדים. על-פי בקשת הלומדים, פעילות זו עברה לפייסבוק. השיח הלימודי בין המשתתפים התנהל כאמור ללא עידוד המרצה בערוץ האסינכרוני.

הממצאים הראו כי אף-על-פי שלכאורה, לא נעשה שימוש בדרכי הוראה חדשים בהצגת חומרי הלימוד ובהעברתם, נצפתה בפורומים, בבלוגים ובקבוצות עניין בפייסבוק למידה דיאלוגית, שהובילה לחשיבה ביקורתית, חקרנית ויצירתית. דוגמה לכך ניתן למצוא בדיון שנוצר בפורום הכללי, בו התלמידים פתחו עצמאית ערוץ לימודי, אליו הביאו ציטטות מאנשי עניין בתחום הדעת, אשר הביעו את דעתם. אופן ההוראה לא הסתכם רק בהעברת ההרצאות, אלא במתן אפשרות ללמידת עמיתים, ללמידה חברתית. בחינת הפורומים והפייסבוק הראתה מעורבות ומחויבות של הלומדים, ונראה כי הנושאים הנלמדים ומאפיינים אישיים של הלומדים הם אלה שהנחו את השיח. ממצאים אלו מדגישים את חיוניות הסביבות החברתיות ברתימת התלמידים ללמידה.

מחקר זה בחן רק קורס אחד. כמובן, שיש צורך להמשיך ולחקור את הנושא הן בקורסים נוספים והן במגוון כלים, כגון ראינויות, שאלונים וכריית נתונים.

מילות מפתח: למידה מרחוק, למידה שיתופית, פורומים, שיח לימודי, MOOC.

מקורות

- פורקוש-ברוך, א' (2012). למידה מקוונת איכותית, נייר עמדה, מכללת לוינסקי <http://sites.levinsky.ac.il/mld/slider2/mld.pdf>
- Aguaded-Gómez, J. I. (2013). The MOOC Revolution: A new form of education from the technological paradigm. *Comunicar* 41(21), 07-08.
- Cormier, D. & Siemens, G. (2010). Through the Open Door: Open Courses as Research, Learning, and Engagement. [online] *EDUCAUSE Review*, 45(4), 30-39. Retrieved from <http://www.educause.edu/EDUCAUSE+Review/EDUCAUSEReviewMagazineVolume45/ThroughtheOpenDoorOpenCourses/209320>
- De Waard, I., & Kiyani, C. (2010). Mobile learning for HIV health care workers' training in resource limited settings. Proceedings from mLearn 2010, Malta.
- Didderen, W., & Verjans, S. (2012). Does the phenomenon of Open Educational Resources lead to new didactic model? "It depends". *Trend Report: Open Educational Resources*.
- Kop, R., & Hill, A. (2008). Connectivism: Learning theory of the future or vestige of the past?. *The International Review of Research in Open and Distance Learning*, 9(3).
- Siemens, G. (2013). Massive Open Online Courses: Innovation in Education?. *Open Educational Resources: Innovation, Research and Practice*, 5.